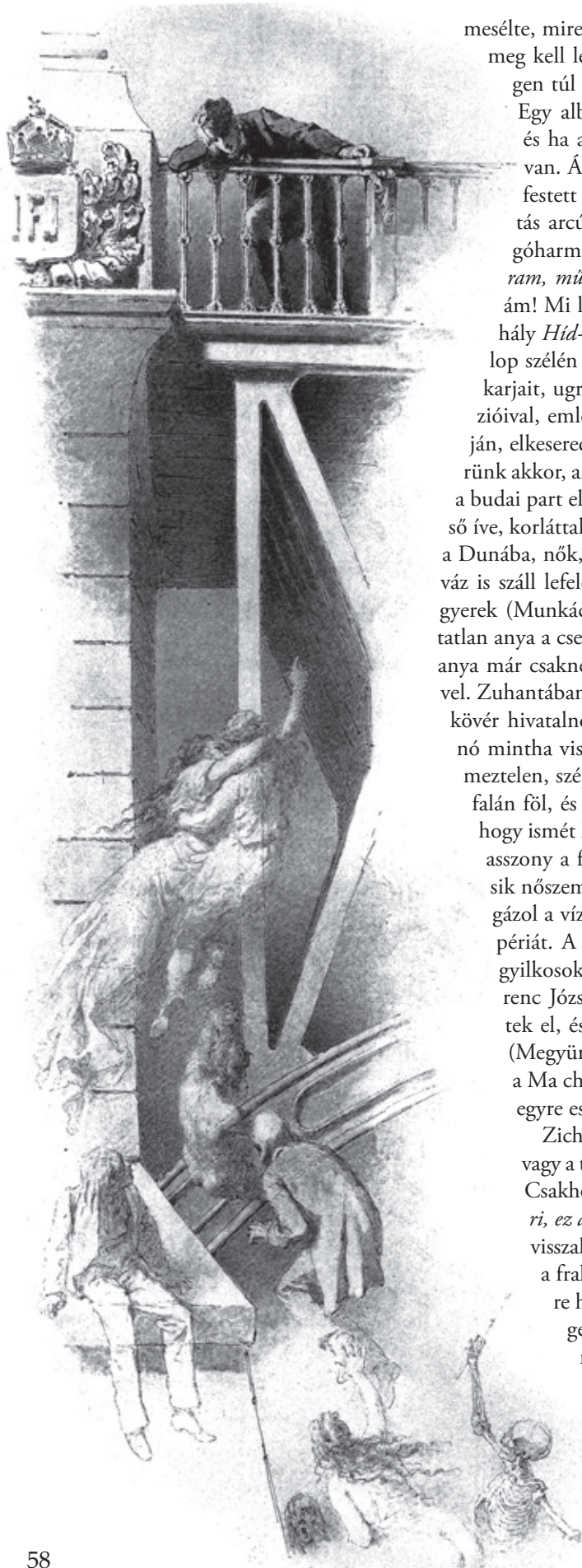

VAKrepülés

Nehezen tudok lépést tartani magammal, gondolta a fiú a Margit híd budai oldaláról tartva előre, egyre előre, át a pesti oldalra; az előbb még hódolattal idézte föl magában szabadsága jelölőpontjait, hogy megvan a maga hentese, az Oktogonnál, mindjárt a körúton a Globus nyomda felé, megint *anyunak* szólítja az örökké vidám kiszolgálót, a tizenöt deka főtt kolbász mellé félkenyérnyi serclit ad, és egy ajándék cseresznyepaprikát, megvan a Kolosy téri lacipecsenyése, ajándék sültzsiros kenyér az oldalas után a desszert; így kell ezt csinálni, állandó mozgásban lenni, és az irgalmatlan fölfedezés örömeivel megállni az otthonossá vált helyeken, ételhez meg italhoz jutottunk. Egy napot vagy akár kettőt is ki lehet ennyivel bírni, nem futja forintjaiból többre, na majd...! Majd amikor nyomdai dolgozó lesz, és fizetést kap! Akkor citromízű Deit üdítőt iszik a főtt kolbász mellé, vagy ha nagyon flancolni akar, átcaplat a körút hentessel szembeni oldalára, és az elegáns Royal bisztrójába tér be egy kislekkel és egy üveg barna Radebergerre, micsoda íz. Micsoda fény. Az idegenségnek a fénye és íze, ezt is szereti, azonban ahogy az üvegajtón kilép, rendre felöltik benne, hogy megérte? Kell neki ennyit költeni, erre? Elborzadó gyönyörrel inni az idegenség habzó fényét és sötétjét? A napokat számolja, és a filléreit újra és megint, mire lesz elég? Vászonra, olajfestékre nem, üresek zsebei. Megbeszélte egy találkozózt Huóval, segítse ki, nyomban rávágta, segíteni nem tud, de megmutatja neki a Víg Matróz bárját, legyen ott este tíz tájt, hajnal négyig nyitva van. Nem, nem megy tovább, inkább leveti magát a Margit hídról. Minden beteljesül. Alámerülni viszont ott van a Víg Matróz éjszakai bárja is, alámerülni, elveszni megfelelő. Ennyi szabadsága maradt, ha az; függősége csillagképeit bámulni függetlensége égboltján, valljuk be, ez szép; nem ugrik le a Margit hídról a sötétben áramló vízbe. Lehetett vagy tízéves, mikor Orczynyé mutatott neki egy könyvet. Arany János balladái Zichy Mihály rajzaival – a tiszta téboly maga; ha valami még hiányzott, hogy mindennél világosabban fölismerje, mit akar, mi az a szenvedély, ami az időről időre egész lényünkbe' beálló csöndre hasonlít, amit „önkifejezésnek” is hívnak, és biztat arra és megmutatja, körülbelül azon a szinten érdemes csinálni, ahogy ők, ez az album volt; hogy' ösztökélhet a legmagasabb? Hát úgy, hogy kísért. Akár fenyegető is lehet, mint ahogy meglepte a fiút ott a Margit hídon járva; hol tart most abban a munkában (és álomban), mit már kilenc éves korában elkezdett, s ahogy Fanninak

mesélte, mire huszonnégy lesz, be akar fejezni, akkorra meg kell legyen a legrafináltabb tudáson és ügyességen túl minden élmény (mint a semmi élménye). Egy albumot tervezett hát, versekkel, rajzokkal, és ha az megvan, kész. Mindegy már, utána mi van. Ám a Víg Matróz még előtte; az ablakában festett figurával, egy mentőöv közepén a borostás arcú matróz, szájában pipa, kezei között tangóharmonika, alatta reklámszöveggel, hogy *program, műsor, tánc, nyitva reggel 4 óráig*. Szűz Mária! Mi lesz itt! Megjelenik szemei előtt Zichy Mihály *Híd-avatása*; ott fenn a híd bal oldalán, az oszlop szélén álló sötét figura a fiú, teátrálisan széttárja karjait, ugrani készül tán, mint a többiek, végez illúzióival, emlékképeivel, a magány érverése a nullpontján, elkeseredése a csúcspontján, és zsupsz, hajrá! Gyérünk akkor, angyalom. Az oszlop alján betűk: IFI. Ez itt a budai part első pillére, fellobogózva, és a hídtest innenső íve, korláttal, amely mögül emberek vetik alá magukat a Dunába, nők, férfiak, kamaszok, aggok, még egy csontváz is száll lefelé, nyakában kivagyri boldogsággal vihogó gyerek (Munkácsy inasának izgibb pillanatai). Egy láthatatlan anya a csecsemőjét emeli a korlát fölé, de egy másik anya már csaknem vizet ér magához szorított csecsemőjével. Zuhantában egy úrfi elveszíti a cilinderét. Két zuhanó kövér hivatalnok egymásba kapaszkodik, az egyik zuhanó mintha vissza akarná tartani a másikat, közben már meztelen, szép, erős testű férfiak kapaszkodnak a pillér falán föl, és többen másznak utánuk, bizonyára azért, hogy ismét leugorjanak. Miért? Megőrültek? Az egyik asszony a fűzőjének zsinórját tépi a derekáról, a másik nősemélyről zuhanantában leválhatott a klepetusa, gázol a vízben a pillér felé, s húzza maga után a drapériát. A Margit híd az első felavatása után az öngyilkosok hídjá lett, ezt a szerepet aztán átadta a Ferenc József hídnak, amit Szabadság hídnak neveztek el, és a mai napig őrzi ezt a fatális funkcióját. (Megyünk át a Libellába, aztán vissza onnan, vagy a Ma chérie bárjából, vissza a Szabadság hídon, ez egyre eszünkbe jut.)

Zichy rajzán azonban nyoma nincs a fatálisnak vagy a tragikusnak. Inkább komikus, ami történik. Csakhogy mi történik, mi a csuda lehet *ez a muri, ez a vízió?* Van, aki már a korláton átlendülve visszakapaszkodik. Van, aki csobban, van, akinek a frakkja szárnyáról csurog a víz, amint a pillérre húzza fel magát. Egy szép keblű delnő evezget a hátán, egy megtört úrnő kiúszik a partra. Valaki más éppen vízbe fúl. És közben már este lett. Odafenn két kandeláber világít élesen. Homályban történik mind ez; éji homály, a levegőben pára leng. Fönt a fiú azért még tartja magát, nem, nem a melankólia ő maga. Megváltozik képzeletünkben rettegő, bánattal,

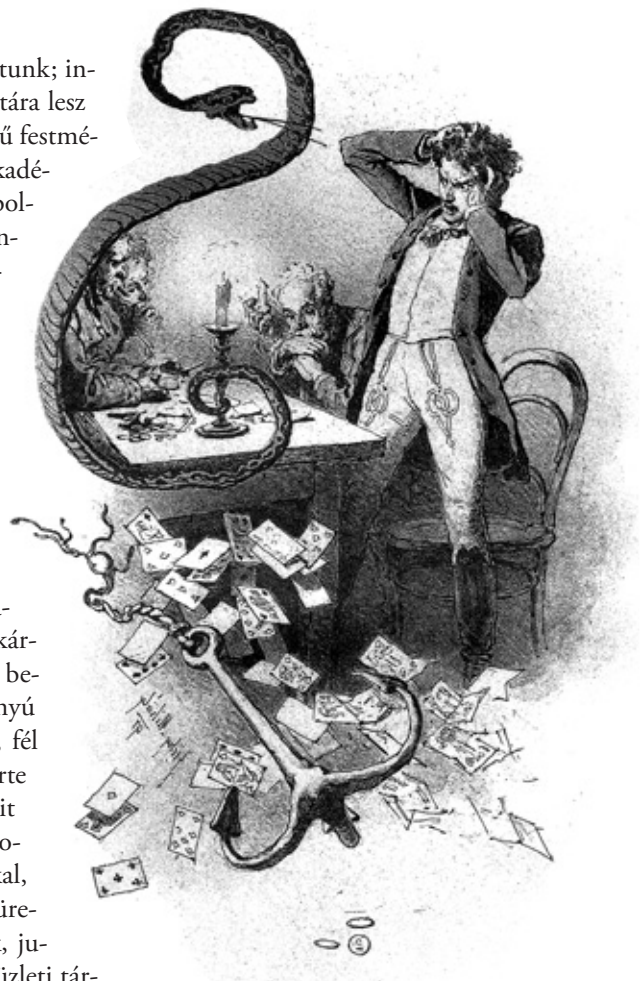
csalódással telt, öngyilkosságra készülő fiatal barátunk; inkább démon, egy démon a fiú, a Zichy egy vázlatára lesz hasonló, amit *A pusztítás géniuszának diadala* című festményéhez készített. „A szép és erős, fiatal férfitest akadémiakusan idealizált rajza a történelmi és személyes boldogulást veszélyeztető gonosz szellem. A monumentális figura maga az antik Mars isten késői utódja és egyben a közeledő századvég haláldémonjainak előfutára.” A fiú szerette volna ilyennek látni magát (nem túl gyakran). Ő nem léphet most be a Vig Matróz bárjába, csak haláldémonként. Érkezzünk így, kegyetlenséggel árasztva el járásunk, kezünk, tartásunk; hogy lépünk be, ha nem szíkar magunkra ismeréssel a bűnözők közt. Megyez, ez minden, ami a továbbélést segítheti. Alvilági figurák, ahogy mondják, orgazdák és tolvajok, taxisok és kiváltságos utasaik vannak az asztaloknál, büzlő izzadságszagban és cigarettafüstben kártyáznak vagy táncolnak vagy beszélgetnek. Ahogy benyit, azon nyomban fölfedezi Huorowszkyt, iszonyú harsánysággal röhög egy idiótának tűnő figurán, fél perc múlva kiderül, a fián, aki taxizik, és összetörte a kocsi, nem is ma először. Letül az asztalukhoz, mit iszik, egy konyakot. Nézi az arcokat, szürkék, laposak, puffadtak vagy aszottak, odvas, fekete fogakkal, szemük tompa fényű, mohó, nedvedző, sunyi, üresen ördögös. Vannak kivételek, arabok, olaszok, jugoszlávok, csehszlovákok, osztrákok, mindenki „üzleti tárgyalásban”, suttogva, majd egyszerre csak fennhangon *bótolnak*.

A BM civil ruhás rendőrtisztjei is segítik a bulikat. OK. Egész éjjel ez. Nem tűnt volna föl a fiúnak, hogy egy cigó sincs a helyiségben, ha váratlan nem érinti meg a karját Farkas; azért van itt, mondja, hátha a fiú bajba kerül. Önkéntes védelmezője lett. Mi van..., mi van veled prala?, kérdi Farkast.

„Phrála lokhesz mukhlel tut, / Rovjárel tut o sunult!” Ezt dúdolja a fiú fülébe. Azért védelmezi őt Farkas, mert rendkívüli tehetségnek tartja, ezzel üldözi találkozásuk óta.

Azt mondja majd a pszichológusnak is, amit Farkasnak – Hajlok arra, hogy „Minus-Mann” legyek.

Néha azt gondolom, mélyen bánt, néha meg azt, egész lényemnek örömteli ünnepe, hogy nem tudok szabadulni Arany János és Zichy Mihály árnyékától, rám vetül, pokoli súllyal rám telepszik a balladák és a rajzok világa, a kedélytől a mesterségbeli igényesség fokozhatatlan teljén át az érintés sötétjéig és fényéig; egy esemény. Ez az esemény, illetve annak lüktetése, pulzálása, remegése arra vesz rá, hogy mindennap hosszú órákat töltsék az iskola udvarán álló vén gesztenyefa lerajzolásával, reggel és este, nyáron és télen, tavasszal és ősszel, általános negyedik osztályból a hatodikba tartva, amikor lehet, nekiülök, Szűz Máriám!, mennyi levél!, élénkzöld, fakó, sárga meg rozsdabarna, égett, vörös, sima, öszszepöndörülő, szél támad, az ágakat csupálja, az ég éjlila meg krétafehér és minden lehető szín, amit nekem ócska ceruzával kell ócska papíron „megjeleníteni”, és majd szavakban is meg kell jeleníteni..., micsoda testhezálló feladat. A balladagyakorlatok arról szólnak, hogy az összes szerelmem, mind a szép kislány meghal, szörnyű betegségek viszik el őket, pusztít a nyomor és a gonosz, pusztít a szerelem. A balladákat mindaddig kell írni, míg el nem émelyítenek teljesen. A megtorlás imái. Eközben megénekltem II. Rákóczi Ferenc hőstetteit, az anyját is, Zrínyi Ilonáét, és megfestem a portréikat Mányoki Ádám illetve Jakobey Károly után (szabadon). Aztán egy csapásra vége a tanulásnak, Schwarz, Legényd

meg én képregény rajzolásába és megírásába fogunk. A legnagyobb gondossággal és felelősséggel bírunk a becsvágyóan tudományos és fantasztikus munkánkat illetően, nevetünk mindenben.

Valami miatt elviselhetetlenné vált, ha azt mondják, *tehetséges*, mert mit jelent tehetségesnek lenni?, azt, hogy születésünk-nél fogva bírni evvel meg avval; de magunkkal nem bírunk. Azt hiszem, egyfajta rágalmazáson túl az égvilágon semmit nem jelent. Tartsd meg vagy ne tartsd meg ezeket a saját-lagos képességeidet, meg fogod bánni – hanem ha megtartod, akkor az csak és kizárólagosan egy újabb kezdet. Túl vagyok ezen, legkésőbb tízéves korom óta. Már harmadik általánosban rosszul viseltem tanáraim dicséretét. Annyira, hogy emiatt – *milyen tehetséges ez a fiú!*, kórházba kerültem.

Már elmúlt hajnali négy, amikor kijönnek a bárból, és elbúcsúzik Farkastól, Huóval meg szembefordul, nézi, ahogy sálját gyűri, kabátját gombolja; az megkegyelmez neki, és némi undorral a szája szélén leszámol a kezébe 300 forintot, kiválóan ment az éjszakai üzletelés, mekkora mázli. A Víg Matróz tömény füstje, színes röviditalainak és parfümjeinek pokoli bűze után meglepő, göngyölegtgápasságú a körüti levegő és a körüti zaj. Milyen jó volna futni – ilyenkor támad az embernek ez a furcsa ötlete, amikor úgymond nem adottak a feltételek, milyen jó volna futni, föl, megállás nélkül az óbudai bungalóba, futni éhesen és szomjasan, végig a lázas útszakaszokon. Ehelyett: rendkívül lassan lépked. Vonszolja magát.

Milyen is volt valójában a fiú?

Nálánál jobb kiállású férfit keresve sem lehetett volna találni közel s távol. A sugárzó fiataltság csak úgy lüktetett ruganyosan erőteljes léptei minden mozdulatában. Az ifjú igézetére, tökéletesen arányos alakjának minden vonására leendő férfikora virágának pompája nyomta rá bélyegét. Vállainak íve, boltozatos mellkasa a legfelületesebb járókelő számára is nyilvánvalóvá tette, akit látnak, az várfoka, tárháza az erőnek – mely erő nem holmi jöttment, büdös paraszt virtuskodására vagy hiú hősködésére lakozik benne, hanem bizony a gyöngék gyámolítására, a zsarnokság elleni küzdelemre van, mindannak támogatására, ami tiszta és nagyszerű és éleslátóan szép. Arcbőre makulátlan, grandidierite-fényű, csillogó szemei feddhetetlen életének tükrei. Eme ifjú ember személyiségének varázsa azonban nemcsak testalkatának köszönhető, hanem az élet dolgainak megértésére, gondjaink és bajaink gyors felfogására és orvoslására nyomban kész szellemének és humorérzékének, kifogyhatatlan hajlandósággal arra, hogy az élet napos oldalát nézze akkor is, amikor szürke fellegek sötétítik be az eget. Amikor grandidierite-fényű, csillogó szemeit valakire ráemelte, olybá tűnhetett, hogy nem látja az illetőt, holott semmi sem állt távolabb tőle, mint megsérteni bárkit is. Az igazán halk, részvevő együttérzés jellemezte emberi mi voltunk örök gyarlóságai iránt, mély szeretettel, elmerengve szemlélte világunk gyöngye és kicsiny dolgait – mint a pázsiton jámbor fejét felemelő pipitért, a vörösbegyét a téli zúzmarában és így tovább. A valódi erő és nagyság, mint tudjuk, az ilyes dolgok megbecsüléséből és tanulmányozásából ered, ami nem jelenti azt természetesen, hogy ne tette volna őt minden társalgás és eszmecsere mozgatórugójává és súlypontjává műveltségéből és tapasztalataiból adódó utalásainak és hasonlatainak tömkelege miatt is, a tárgyalt témától vagy az érdekelt felektől függetlenül. Egyszóval ritka derék egy fiatalember volt – sajnos ilyennel a mai világban már alig találkozhatunk.

Ahogy vánszorgott át a Margit hídon és az önmagáról alkotott képzetek során, ami az apja sánta alakját is magába rejtette, mintha, valljuk be, elégedett delíriumából egy másik delíriumba lépne, már javában a budai oldalon járt, jelesül túl a Lukács fürdő épületén, mikor megállásra kényszerítette valami. Vonzódott a kerületnek itteni, *Felhevíz*nek nevezett részéhez, talán a Szent Lélek ispotály óta meglévő betegápolási hagyománya okán.

Budának éppenséggel nincs sok titokzatosan kedvesnek és nem az ijedt polgárságot kiszolgáló, mintegy szükségyszerűn az érdektelenség varázsába hajszoltnak mondható városrésze; a Frankel Leó úti szakasz egyik a kevesek közül, és ott a Malomtó, amit valószínűleg a rómaiak duzzasztottak föl még annak idején. (A tómederből egy Magyarországon egyedülálló barlangrendszerbe lehet alászállni, a termálvíz színén tavorózsák és más egzotikus növények.) A tavat régebben dél felől egy fürdőépület határolta, az úgynevezett *ál-törökfürdő*, mely férfínépfürdőként működött; könnyen elképzelhető, így akarták távol tartani a szegényebb fürdővendégeket a szemben lévő „világfürdő” elegáns közönségétől. A magas, emeletes utcai traktust lebontották, de meghagyták az itthon elsőként vasbetonból készült, bádogborítású kupolával fedett központi medencének az épületét, ami nagyon hasonlít a Budán fennmaradt eredeti törökfürdőkre. Mikor aztán a hatvanas évek elején a lapos tetős, földszintes épületet (eredeti nevén *Malomtó eszpresszó*) építették, egy üvegtáblából álló kerítést húztak elé, együtt rezeg, remeg, borzong a fiú orra előtt most elhúzó villamos ablakaival, az üvegtáblák mögött az egzotikusan mocsaras tó vizével, a tavorózsákkal, az ő szegény lelkével.

Eddig csak hűvös csodálattal nézte ezt a vendéglátó-ipari létesítményt, mivel képtelen volt összeegyeztetni osztályos életlehetőségeivel, és a családi tűzhely szentségének olcsó földélezhetőségétől is messzinek tűnt; hanem most megint csodálkozott; ezúttal türelmes melegség bújót álmétkodásába. Kint még pislákolnak a bisztró teraszának lámpái, s a belső rész félhomályában a pincérek most szedték le az asztalokat, egy orbitális bulinak lehet a vége mostanra. Nők fehér ruhában, mellettük repülő tisztí egyenruhában a férfiak. A bisztró utca felőli üvegfalánál egy ősz hajú szerzet, szintén uniformisban, ujjai közt mezítlábas cigaretta, evvel int, hogy menjen be. Átszalad a teraszon, nem néz föl, meg ne állítsa valaki. „Első a biztonság!” A repülő őrnagy kissé megtörtnek látszott, egyik kezével szemét dörzsölte, másikkal egy szék háttámlájára támaszkodott, nyögésszerű hang szaladt ki a torkán, és arcán, homlokán keleties vonásokkal egy szemben lévő pezsgősüvegre és pohárra bökött. Igyál. OK. Elbizakodottan szédületes befolyásoltsága azt mondatta a fiúval – Gyerünk akkor, röpdülni Keletnek, fölfedezni, ahol éj és nappal leple össze van öltve...!

A reggeli égbolt komoran sötétlő, szennyezett víz, mintha a Duna hajolna fölénk, az összes vízbefúlt arca egymásba úszik, majd különválik, mi meg fehéren hallgatunk; óbudai séta a romfalú üzletek sora előtt, fönnt cégérek, lenn járdaszegély, macskakő, fülünkben előzékeny robajok, hallatlan kincsek egy kora reggel levegősségének és örömméretének ősi kelléktárából. Megyünk az én repülő őrnaggyal a Kolosy tér felé, mintha lelkigyakorlatra és imára, síri csöndben. Elöttünk már a piac; a hegyek felől a Halásztanya vendéglő, a Duna felől a buszmegálló határolta sávban négy sor szürke hullámpalával fedett bádogvaskó, zöldsegések, hentesek és lacipecsenyések, cukorkaárusok meg mindenféle régi cuccot kínáló. Élő baromfit, naposcsibét is láttam már itt árulni kofákat.

Egy ócska farmotoros Ikarus autóbusz irányába terel a repülő őrnagy, a Csemete utca sarkától nem messze áll rozsdásan, körülötte sámlik, kalitkák, hullámpapírok kötegei, összességében egy különös pihenőhely benyomását keltette. Észrevettem már én is régebben, mikor erre kószáltam, kerülgettem a lomokat, nézegettem az abroncsoknak támasztott festményeket, a ready-made-szerű tárgyakat. A repülő őrnagy megzörgeti a buszajtót, nemsokára előlép a félhomályból Feri bácsi, az Ikarus és a Bimbula nevű kutya gazdája, a kísérem remek barátja. Egy perc sem telik el, már azt mutatgatja, miket gyűjtött össze mostanában a környékről. Aztán meg a saját kézzel készített sakktabláit és sakkfiguráit. Leülnek sakkozni. Egy tiszteletet parancsoló, csodásan szívós, szikár öreg férfi, az

ilyenről szokták mondani, „a jég hátán is megél”, hát ha valaki, ő igen. Egy ideig figyelni őket a Bimbula, aztán magát önállóan keresgélni kezd. Nagyon fáradt a repülő őrnagy, a sakkipartit elveszíti; rágyújt, a füstöt beszívja és a következő szavakkal keverve engedi ki: „Száz évig fog élni. Hegedül. Egész jól halad.”

Semmi másért, csak hogy meglegyen a formája annak, hogy elköszönünk egymástól, beülünk egy italra a Csilla presszóba. Lepukkant egy hely, a reggel munkába induló melósok itt indítják a napot, kávéval és felesel. Esténként itt van Tichy Lajos és felesége, Lehoczky Zsuzsa is, az operett nagy csillaga, meséli a repülő őrnagy. Mikor megint ott járok, „önkéntes száműzetésem”, az óbudai bungalóba való újbóli kivonulásom kezdetén, nagyjából másfél év múlva, benézek a Csilla presszóba; ott ül Tichy, de most ott ül vele Törőcsik is. Piálgatnak. Törőnek betett az argentinai vb, nem tud hogy' vigasztalódni. Az emberek bűnösnek tartják; őt meg Nyilasit kiállítja a bíró az Argentína válogatottja elleni meccsünkön.

Június elseje; Argentína–Magyarország 2–1

1978, argentinai vb. A magyar csapat a szovjetek és a görögök legyőzése után az interkontinentális selejtezőn Bolíviát is maga alá gyűrve kijut a tornára. Ott azonban roppant nehéz csoportba kerül, hisz a négyes tagja maga a házigazda, Olaszország és Franciaország.

A találkozó egyperces néma gyásszal kezdődik, a felek a meccs előtti napon elhunyt Bozsik Józsefre emlékeznek.

„Noha óriási becsúgással harcoltak a magyar labdarúgók, s dicséretükre legyen mondva, bírták is a nagy iramot, mégis a levegőben lógott az argentinok gólja. Az ellentámadásaink során mindenki mozgósította erőtartalmait, mégis a hazaiaké lett a győztes gól.”

'76 tavaszán Jorge Videla tábornok vezetésével a hadsereg parancsnokaiból álló junta vette át a hatalmat, titkosrendőrségük valóságos mézárslást rendezett, a halottak és eltűntek számát 30 ezerre becsülik. A világ futballjának egyik legnagyobb alakja, a holland Johan Cruyff nem vállalja a szereplést, részben a fennálló hatalmi rend elleni tiltakozásul, részben a depressziója miatt.

Amint fölérék a kisházba, rögvést kinyitok egy könyvet, a kandallóban izzón ropogó, lán-goló fahasábok, a gazdagon terített asztalnál szűk szemekkel, duzzadt ajkakkal, duplato-kával egy férfi ül mellénykivágásába gyűrt szalvétával; elfordul tányérjától, s a tűz fényé-nél a villája hegyére tűzött halat vizsgálja, valamivel odébb idős, szakadt öltözetű, szinte arc nélküli szolgálgó fordul az alacsony ajtó felől vissza, mögötte egy macska is, farka ma-gasra mered, a villa hegyén lévő halat nézik, fönt a falon aranyló képkeret, melyből egy nő rózsaszín arccal tekint ki..., a metszet címe: *Elmélkedés*. Így igyekszem átmelegedni, megpihenni; elmélkedésre nincs már idő, nemsokára el kell indulni, találkozunk a fiúk-kal a Belvárosi Kávéházban. Megkapó hely; ezúttal is, mint általában, lágy tojást kérek pi-rítóssal, egy csésze teával. Mennyi, de mennyi dolgunk van. Átvesszük. Átvesszük az esti bulikat. Mondom, úgy vagyok, mint akit kipreparáltak, vagy mint aki az évek alatt mu-mifikálódott, és nekitámasztották ehhez a székhez. Értek mindent, mondja mosolyogva Urfy, de ne is haragudj, egy erős és szép fiatalember nem dobhatja el így magát, az élve-zetektől nem tarthatja vissza.

Olyan erős lehangoltság és büntudat lett rajtam úrrá, hogy nekivágtam a tengernek, egye-nest Svédország felé, a homokszínű ballont elkapták a méteres hullámok.

Mit csinálsz?!, kiált utánam Alvarez.

Évek szennyese..., mosni kell!, válaszolom üvöltve, mintha túl bírnám harsogni az eget ostromló, tombolva süvítő, dübörgő hullámokat; feltehető, hogy nem értette.

Mire elkékölt szájjal, palaszín bőrrel a partra visszaértem, végtelen jelentőségre tett szert minden, ami a tűzzel összefüggésbe hozható; cigaretta, vodka, gyümölcsbor, nő, szerelem, az útlel (vöröse, és hogy hol lehet), meg a sopoti tengerpart luxusa, miből kimaradtunk; vacogok, fagyos vízpermet zörög a lengyel éjszakába. Hol van ilyenkor Catullus! Gyerünk akkor, angyalom, irány a sopoti disco, menjünk be oda, mondom Alvareznek.

Alvarez a metsző szélben is kabát, ing nélkül, ahogy szinte mindig, leheveredik a part közeli pázsiton, de kisvártatva feláll, farkasordítást hallat, és nekiindul így annak az útnak, amit kitalált magának; vékony szandál és farmer rajta, meztelen felsőtestén gitár, széles, hímzett övvel. Előtte sötét, jellegzetesen északi erdő.

Odakint magyar vihar; milyen az?

Egy gyönyörű őszi nap felsétálok Barcsay szentendrei műtermébe; óriási üvegfalak előtt behúzott sötétítőfüggönyök, azok előtt négy nagyméretű kifeszített vászon, mik egyöntetűen feketére vannak festve; egyikén is, másikon is felfénylik egy sárga vagy piros vonal, amikor a mester kinyitja a kert felé nyíló ajtót. Teával kínál. A mappát kinyitom, a papírokat forgatja, mint aki rosszul lát.

Amikor fölkelek, nem az jut eszembe, örülök, hogy látok, épp ellenkezőleg. Így légy festőművész, fiam, vagy grafikus, mondja Barcsay. Azt hiszem, annyi festeni, mint elesni, gyakorta elesni, mondja a mester. Aztán elküld, illetve le, optikusához, hogy hoznám a szemüvegét föl. Ez megismétlődik, nagyjából havonta, még tavasszal is.

Nehéz ez, mondod magadban később, nehéz földadni, amit tanult az ember, akár Cézanne iskoláját tekintve, akár az ittenieket, Czóbelt is beleértve; amit az ember elemi tevékenységi körébe bírt, rendelt keze, azt adja fel. Zavarba ejtő, mi? És nem kérdés, fel kell adj minden ilyen; nem volna több, mint könnyfakasztó műalkotások előállítására, sznob cucc, nem vezet boldogságod eléréséhez.

Ilyesmivel fárasztom a Körnert is, amikor találkozunk a Bartók 32 Galériában; szinte nyomban azzal a tervvel áll elő, hogy a Moszkvai vagy a Leningrádi Képzőművészeti Főiskolára kell nekem járni, elintézi. Oroszok. Eurázsia – mint Joseph Beuysnál. Ez a mániája. Néha elmosolyodik. Lát engem a Néva partján ülni, egy kocsmából jöttem ki vodkásüveggel a kezemben, aztán elindulok a hóval befűtött jégtáblák felé, még egy kis vodka, a hídra fel, a hídról egy léha ugrással le a jégtáblák közé, a folyóba. Nem ezért küldene oda. Nevet.

Ebben a végtelen reménytelenségben mennyi remény!

Solymosi Bálint (1959, Kunszentmárton): költő, prózaíró. Munkái: *A műnéger* (versek, 1992), *Ágak egy hamisciprusról* (novellák, 1995), *Detonáta* (elbeszélések, 2000), *Életjáradék* (regény, 2007), *Tiszta sor* (versek, 2009). *Vakrepülés* című regénye 2019 őszén jelenik meg a Kalligramnál.

